

דף ה:

או"ח סימן תמ סעיף א

עין משפט ב.ג.ד.

א. אינו יהודי שהפקיד החמץ שלו אצל ישראל^ב, אם היהודי חייב באחריותו^ג מגניבה ואבדה^ד, בין שהחמץ בביתו או ברשותו בכל מקום חייב לבערו^ה.

הגה: ואפי' חזר והפקידו ביד אינו יהודי אחר חייב לבערו^ו.

ב. מברייטא וגמ' בפסחים דף ה' ע"ב, דכתיב "לא יראה לך שאור", שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה, יכול יקבל פקדונות מעכו"ם או יטמין את שלו ת"ל "ולא ימצא בבתיכם", והעמידו בגמ' דיש הבדל אם קיבל עליו אחריות או לא. כה"ח אות א'.

ג. אפי' לא ע"פ דיני ישראל אלא ע"פ דינא דמלכותא. כה"ח אות ב'.

ד. וידועת רש"י אינו חייב אלא א"כ קיבל עליו גם אחריות דאונסין, אך דעת האחרונים כדעת השו"ע. כה"ח אות ג'.

ה. וילא מועיל ביטול והפקד בחמץ של אחרים שקיבל עליו אחריות דאין זה מועיל לו שלא לעבור על "כל יראה וכל ימצא", ואין לו תקנה אלא בשריפה, גם א"א למוכרו בלי רשות הא"י, כה"ח אות ה', וע"ש.

ו. גם בחמץ של אחרים שקיבל עליו אחריות יש עשה "דתשבתו". כה"ח אות ו'. מ"מ אם מוציא החמץ מרשותו אפי' בתוך הפסח די בזה מן התורה שלא יעבור מן התורה "בכל יראה וכל ימצא", אבל לענין עשה "דתשבתו" לא מועיל עד שיבערנו. כה"ח אות ז'. ומה שחייב לבערו מיירי שאין הא"י כאן, אבל אם נמצא בעיר מחזירו לו לפני שיגיע זמן איסורו. שם אות ח'.

ז. אם עבר היהודי ולא ביערו, ובא הא"י אחר הפסח, רשאי היהודי ליתן לו החמץ שהרי חמץ שעבר עליו הפסח שאסור בהנאה אינו אסור אלא מטעם קנס ובזה לא קנסו, ומ"מ אם יש חשש שיחזור וימכרנו לישראל אסור להחזיר אותו לא"י. מ"א ס"ק א'.

ח. אולם בתשובת כתב סופר סי' פ"ד כתב להתירו לישראל אחר הפסח, כיון שאין גוף החמץ של ישראל ורק לנפקד אסור בהנאה ובאכילה, ולפ"ז מותר להחזירו לעכו"ם גם כשיודע שימכרנו לישראל אחר. כה"ח אות ט'.

י. שאינו בעליו דהרי הוא כהפקיד חמצו ביד א"י, אבל אם חזר והפקידו ביד בעליו אינו עובר, מ"א ס"ק א'. ואפי' לא קיבלו בעליו אחריות בהפקדה זו. כה"ח אות י"א. ודעת הרמ"א כדעת הרמב"ם, ואף שלר"ת א"צ לבער דעת האחרונים כרמ"א. כה"ח אות י"ב.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

א. ב. וי"א ז דאפי' אין היהודי אלא שומר חנם עליו שחייב רק בפשיעה ג"כ חייב לבערו, ואפי' אין היהודי חייב עליו בדין אלא שהאינו יהודי אלם ח ויכפהו לשלם אם יאבד חייב לבערו, ויש חולקין.

י. חמץ נוקשה של עכו"ם ביד ישראל וקיבל עליו אחריות ועשה לו מחיצה עשרה טפחים מותר וא"צ לבערו. כה"ח אות ט"ז, א"א סי' תמ"ב אות י"ז.

ז. זו דעת הרמב"ם בפ"ד ובה"ג והרא"ש, ויש חולקין הוא הראב"ד וס"ל דאונס אינו כדין אחריות. כה"ח אות י"ט.

ח. י. וע"כ במכירת חמץ שזוקפין הדמים במלוה וכשיאבד לו החמץ לא ישלם הא"י, הוי כעכו"ם אלם, ואז צריך למכור לעכו"ם גם החדר שהחמץ בתוכו שאז הוי כקיבל הישראל אחריות על חמצו של העכו"ם בבית העכו"ם, אבל להשכיר החדר אסור דייחד לו בית לא מהני לכתחילה. אבל אם המוכר החמץ הוא דר בשכירות יכול ג"כ להשכירו לעכו"ם במכירת חמצו. כה"ח אות כ"א.